

Lunds Universitet

Sociologiska institutionen

FRI 302 SOCIOLOGI, 41-60 poäng

Vårterminen 2004

Idrotts- och motionsvanor

-En kvalitativ studie som skildrar svenskarnas och invandrarnas val av
fritidssysselsättning

Handledare: Marianne Liedholm

Författare: Andrea Karamatic, Maja Budac

Författare: Andrea Karamatic, Maja Budac
Titel: Idrotts- och motionsvanor, en kvalitativ studie som skildrar svenskarnas och invandrarnas val av fritidssysselsättning
Uppsats Sociologi 41-60 p
Handledare: Marianne Liedholm
Sociologiska institutionen, vårterminen 2004

Abstract

Vi lever i ett modernt och mångkulturellt samhälle. Fritiden har kommit att bli att mer betydelsefull i ungas liv. Människor från olika sociala grupper möts på olika arenor och villkor. Denna studie undersöker i en övergripande mening om alla har möjligheten att ägna sig åt den fritidsaktivitet de helst vill. Om så inte är fallet, vilka hinder, motiv och orsaker finns som kan ligga bakom detta.

En kvalitativ undersökning har genomförts. Och studien grundar sig på sex stycken personer som befinner sig på ledar- och organisatörsnivå. Dessa har delat med sig sina kunskaper och erfarenheter. Resultaten diskuteras i förhållande till valda teorier och tidigare forskning. I analysen skildras respondenternas åsikter och deras ställning till problemet. Detta analyseras utifrån relevanta teorier och begrepp.

Beroende på att man lever i olika miljöer utvecklas våra upplevelser, erfarenheter och sätt att tänka annorlunda. Moderniseringen har medfört att olika kulturer sammanförs och utvecklas tillsammans. Alla påverkas olika av detta. Individen har kommit att bli allt starkare.

Nyckelord: Idrott, motion, fritid, kultur, ekonomi, integration, social position

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. INLEDNING	1
2. BAKGRUND	1
2.1 Landskrona som invandrarstad	2
2.2 Föreningslivet utvecklas	3
3. UPPSATSENS SYFTE OCH PROBLEMFÖRMULERING	4
3.1 Uppsatsens upplägg	4
4. DEFINITION AV BEGREPP	5
5. REDOVISNING AV KUNSKAPSLÄGET	6
6. METOD	7
6.1 Kvalitativ eller kvantitativ	7
6.2 Urval och avgränsning	8
6.3 Genomförande av intervjuerna	9
6.4 Bearbetning av materialet	10
7. TEORI	10
7.1 Vi och De	10
7.2 Habitus och olika kapitalformer	12
8. RESULTAT OCH ANALYS	14
8.1 Kulturens betydelse	14
8.2 Ekonomins betydelse	18
8.3 Integrationsmöjligheter genom fritid och föreningsliv	21
9. SLUTDISKUSSION	27

1. Inledning

”Om du ser en joggare så är det en nordbo. Man möter aldrig invandrarkvinnor på promenad ute i det gröna. Men däremot på väg över för att handla. Gröna ytor används som transportled.”
(Ålund, A. 1997 s.45)

Detta påstående som vi stötte på i en tidigare delkurs, väckte många och olika känslor hos oss. Detta ledde fram till ett intresse för att studera vilka idrotts- och motionsvanor invandrare och infödda svenskar har, respektive vilka sporter som attraherar olika grupper. Studien har genomförts i Landskrona, bland annat därför att vi bor i staden och har utvecklat ett nätverk där, vilket ökar tillgängligheten till personer och verksamheter. Viktigast som motiv är kanske dock att vi hoppas kunna tillföra kommunen och dess invånare något med den här lilla undersökningen.

Man utgår kanske inte ifrån att det finns några problem kring detta fenomen. Många ser det som en självklarhet att människor ägnar sig åt den sport de är mest intresserade av. Vi vill i vår studie undersöka om alla har möjligheten att ägna sig åt det de helst vill. Om så inte är fallet, vill vi lyfta fram hinder, motiv och orsaker som kan ligga bakom. Om intresset å andra sidan visar skilja sig åt är det intressant att studera och diskutera hur det kommer sig, respektive vad det kan innebära och ge upphov till. Idrotten ska, menar man ofta fungera som en mötesplats för alla, men det är inte självklart att det blir så. Integrering av exempelvis invandrare i idrotten är inte primärt en invandrarfråga, utan en samhällsfråga, som omfattar alla. Det vill säga båda sidorna måste engagera sig för bryta gruppgränserna för att vi ska få ett integrerat samhälle.

2. Bakgrund

Sverige har under fyrtioårsperiod förvandlats från en relativt homogen kulturell nation till ett mångkulturellt samhälle. Idag finns det i nästan varje kommun ett flertal människor med invandrarbakgrund. Den invandrade befolkningen representerar en stor kulturell, religiös, socialt och inte minst utbildningsmässigt heterogenitet (Lundberg, 1991).

2.1 Landskrona som invandrarstad

Under vårt besök i Stadshuset i Landskrona fick vi med oss en intressant broschyr som heter ”Vi kan bättre”. Därifrån hämtade vi de fakta bakom immigrationen i Landskrona kommun som vi presenterar i detta avsnitt.

Idag har mer än 1.5 miljoner människor eller ca 20 % av dem som lever och verkar i Sverige sina rötter i ett annat land. För Landskronas del är bilden densamma. Var fjärde invånare i Landskrona har en annan etnisk eller kulturell bakgrund än den svenska. Detta innebär att ca 10 000 personer i Landskrona tillhör en etnisk minoritet eller har sina rötter i ett annat land än Sverige, alltifrån Danmark, Norge, Finland till Kosovo, Bosnien, Libanon, Japan USA till Somalia. Landskrona är en mångkulturellt och mångetniskt stad. De ungdomar som har framtiden i sina händer borde rimligtvis försöka ta denna mångfald tillvara så att mångfald och integration blir en framgångsfaktor för Landskrona. Det som vi idag kan uppfatta som ett problem skulle kunna bli morgondagens tillgång. Den svenska historien har under århundraden präglats av en öppenhet gentemot den övriga världen. Man kan säga att Sverige har utvecklats genom att ta till vara andra länders och kulturers kunskaper och erfarenheter. Under det senaste halvsekle har vi haft en samhällsutveckling som inneburit att många människor sökt sig till Sverige inklusive Landskrona. Detta har medfört att befolkningsammansättningen i Sverige och i Landskrona radikalt förändrats.

Under 1960-70-talet byggdes välfärdsstaten Sverige. Då var Sverige i behov av arbetskraft och man bad människor att komma hit för att arbeta. Landskrona utvecklades under denna tid till en levande industristad. 1979 fanns det i Landskrona över 3 200 invandrare från bl.a. Danmark, Finland, Jugoslavien och Turkiet.

Med arbetskraftsinvandringen upptäcktes behovet av en genomtänkt invandrapolitik. Denna politik riktades framförallt till invandrarna för att de lättare skulle komma in i det svenska samhället. Detta fick till följd att man satte invandrarskapet och det kulturella och etniska bakgrunden i centrum. Att man var invandrare förknippades med ett annorlundaskap, som i sin tur delade upp befolkningen i ett vi och ett dom. Under denna tid växte fram en Invandrarbyrå i Landskrona, modersmålsundervisningen, då benämnd hemspråksundervisningen infördes, man gav tolkservice för att underlätta invandrarnas

anpassning till det svenska samhället. Under 1970-talet började också ett synsätt på kultur växa sig stark som innebar att man jämställde alla kulturer.

Landskrona har haft problem med tomma lägenheter allt sedan varvskrisens dagar i början av 1980-talet. Från 1985 och fram till 2000 har Migrationsverket, dåvarande Statens Invandrarverk, haft en flyktingförläggning i kommunen med plats för ca 400 personer. Sedan 1985 har Landskrona tagit emot mellan 50-70 flyktingar per år fram till 1992.

I samband med konflikten på Balkan i början på 90-talet flyttade en stor grupp flyktingar till Landskrona. Under åren 1993-1995 tog Landskrona emot ca 2000 flyktingar. I förhållande till staden motsvarar detta en inflyttning till Stockholm på ca 60 000 personer. Att under en så kort period ta emot så många nya människor innebar stora påfrestningar, inte bara ekonomiskt utan också praktiskt och mentalt.

Från och med 1994 har Landskrona skrivit ett nollavtal med dåvarande Statens Invandrarverk, vilket har inneburit att varken kommunen eller invandrarverket aktivt arbetat för en inflyttning av flyktingar i Landskrona. Den djupa lågkonjunkturen under första hälften av 1990-talet, karakteriserad av stor arbetslöshet i samspel med rekordstor flyktingmottagning gjorde att förutsättningarna för ett bra mottagande av flyktingar var begränsade. Idag syns effekterna av denna flyktingmottagning. Alltför många invandrare känner sig utanför. Misstänksamheten mellan olika befolkningsgrupper är ibland stor. Situationen kan till stor del beskrivas med orden invandrarna för sig, svenskarna för sig. Språksvårigheter och bostadssegregation i kombination med bidragsberoende och långtidsarbetslöshet innebär till exempel att möten på arbetsplatsen är mycket begränsade.

2. 2 Föreningslivet utvecklas

Per Lindar (1999) beskriver hur föreningslivet har utvecklats i Sverige. Den svenska staten gav större föreningsbidrag i början på 60-talet i syfte att det skulle komma till fler föreningar samt att fler ungdomar skulle bli aktiva. Eftersom staten ansåg att det var viktigt att satsa på ungdomen ökade föreningsbidragen ännu mer under 60- och 70-talet. Dessa pengar kunde föreningarna investera i bland annat egna konsulenter som skulle hålla ihop verksamheter eller satsa mer pengar på tränare, ledare och dylikt. Efter att det hade tillkommit fler

föreningar krävdes det större och bättre anläggningar för föreningarnas aktiviteter. Under 60- och 70-talet började det byggas fler idrotts- och sportanläggningar.

Per Nilsson beskriver i sin artikel ”Idrott och modernisering” om hur idrotten har kommit att bli väldigt betydelsefull i ungas liv. Allt fler ungdomar började under åren att utöva något slags idrott. Antalet aktiva ökade så väl som antalet åskådare. Idrotten kunde erbjuda människor lekfull avkoppling och samhörighetskänsla. Den svenska idrottsrörelsen blev allt större i och med det pågående välfärdsbygget och folkrörelsetraditionen (Berggren, 2000).

3. Uppsatsens syfte och problemformulering

Syftet med detta arbete är att i ett sociologiskt perspektiv studera idrotts- och motionsvanor för att se om det finns skillnader mellan invandrare och infödda svenskar och om så är fallet lyfta fram orsaker till och betydelser av dessa skillnader. En annan viktig del i vår studie är frågan om idrotten och motionens roll i integrationen mellan invandrare och svenskar.

I vår problemformulering har vi primärt frågat oss vilken betydelse kulturen kan ha, vilken roll ekonomin spelar, vad föräldrarnas intresse och engagemang i barnens fritid innebär, föreningarnas inverkan, betydelsen av förebilder inom idrotten etcetera.

Vi har valt att tränga in i frågan från ledar- och organisationsnivån, vilket konkret innebär att vi har vänt oss till organisatörer och ledare av idrotts- och motionsverksamheter i Landskrona och diskuterar frågan utifrån deras syn och erfarenheter. Anledningen till detta val är dels att vi menar att de har en god överblick (även om de givetvis inte sitter inne med någon ”sanning”), dels att deras synsätt har betydelse för hur man inom idrottsvärlden hanterar situationen.

3.1 Uppsatsens upplägg

I bakgrundsdelen belyser vi inflyttningen av invandrare till Landskrona staden och anledningen till detta, samt tillkomsten och behovet av invandrapolitik och integration. I metoddelen kommer vi att beskriva och motivera val av metod, hur undersökningen har gått till, urval och avgränsning. Vi redovisar i denna del även hur vi gått tillväga när vi bearbetat

och analyserat det insamlade materialet. Kapitel 5 innehåller en redovisning av den tidigare forskning vi anknyter till i vår undersökning. I teoridelen kommer teoretiska infallsvinklar och begrepp att belysas och motiveras. Därefter följer en redovisning och analys av resultaten utifrån ett sociologiskt perspektiv, med hänvisning till tidigare forskning och litteratur. Efter resultaten följer en sammanfattande diskussion där vi kommer att ta upp perspektiv på framtiden, utvärdering av vårt arbete och nya frågeställningar som har väckts under arbetets gång

4. Definition av begrepp

Definitionerna som redovisas nedan är hämtade från Giddens (1998) bok Sociologi. Det är begrepp som vi kommer att resonera kring genom arbetets gång. Vi bedömer dessa definitioner som väsentliga för att de är tolkade utifrån ett sociologiskt perspektiv.

Kultur

Med kultur menar vi värden, normer, beteendemönster och materiella resurser som är typiska för en viss grupp. Kulturen rymmer människors livssätt i ett samhälle eller i en viss samhällsgrupp. Hur man klär sig, hur man arbetar, seder och bruk, religiösa riter och fritidsvanor ingår i begreppet.

Ekonomi

Ekonomi definierar vi som ett system för produktion och utbyte av varor och tjänster i syfte att tillgodose de materiella behov som individen i ett visst samhälle har. Ekonomiska institutioner är av avgörande betydelse för alla former av social ordning. Vad som sker i ekonomin påverkar vanligtvis många andra aspekter av det sociala livet.

Social position

Med social position menar vi den sociala identitet en individ har i ett visst samhälle eller i en viss grupp. Sociala positioner kan vara generella till sin natur (till exempel de positioner som hör till könsroller) eller mer specifika som i fallet med yrkespositioner.

5. Redovisning av kunskapsläget

Vi har inför vår undersökning och under denna tid som vi har skrivit om den tagit del av tidigare forskning som berör samma undersökningsområde samt litteratur som vi har funnit relevant till vår undersökning. Med detta syftar vi på olika undersökningar som har gjorts på fritid och fritidsarbete, vilket också var vårt undersökningsfält.

En innehållsrik bok som vi har haft stor nytta av både under denna tid då vi har skrivit uppsatsen men även under hela vår utbildning har varit boken ”*Fritidskulturer*” av Leif Berggren. Boken handlar om fritiden och dess betydelse. Boken består av femton olika bidrag där forskare från olika discipliner analyserar fritiden i relation till bland annat klass, kultur, ekonomi, modernitet, friluftsliv och idrott. Här finner vi många olika hypoteser som berör vårt problemområde som till exempel kultur, ekonomi och sociala relationer. Vi har koncentrerat oss mycket på Per Nilssons artikel ”Idrott och modernisering” som handlar om ungdomars omvärldsuppfattning samt idrottens betydelse.

Boken ”*Multikultiungdom*” av Alexandra Ålund handlar i övergripande mening om det mångetniska samhällets problem och möjligheter, samtidigt som fokus riktas också mot identitet och liv. Författaren skriver om kulturella och sociala livsvillkor i det moderna och etniskt blandade samhället. Denna bok har vi haft som grund för vår undersökning, bland annat för att den belyser kulturella skillnader i samhället och olika aspekter som påverkar våra livsstilar. Citatet som har gett upphov till vår problemformulering stötte vi på i denna bok. Boken är en rapport av några undersökningar som har gjorts i dessa frågor i Stockholms förorter, där vi har läst om liknande problem som vi också tar ställning till. Dessa handlar om fritidsledarens roll i ungdomars liv och hur de kan hjälpa ungdomarna med skolan och in på arbetsmarknaden.

Vi har även tagit del av ett stort forskningsprojekt som heter ”*Fritid i skilda världar*” av Per Nilsson. Den här skriften belyser ungdomar och fritidens villkor. Ungdomars situation i ett snabbt föränderligt samhälle och vad det innebär att leva i ett mångkulturellt samhälle. Det som vi har tagit hänsyn till är kapitlet där har resonerar kring ungdomars identitetsutveckling.

6. Metod

6.1 Kvalitativ eller kvantitativ

När man ska göra en undersökning frågar man sig vilken metod som är den bästa och mest givande. Ska man göra en kvalitativ eller en kvantitativ undersökning? Denna frågeställning är relevant såväl om det handlar om en utredning, en utvärdering, ett forskningsprojekt eller något liknande. Val av metod måste styras av syftet med undersökningen. Efter att vi hade klart för oss vad syftet var kunde vi lättare bestämma oss för vilken slags metod vi skulle använda oss av. Stöd och hjälp i val av metod hade vi också i anvisningar och råd som finns i metodböcker och metoddiskussioner av olika slag (Trost, 1997).

Då vårt syfte med studien snarare var att på ett allmänt, men samtidigt djupare plan, tränga in i frågan om invandrades och svenskars idrotts- och motionsvanor och penetrera möjliga anledningar och betydelser av situationen än att i siffror ge en bild av frekvens och fördelning var den kvalitativa metoden ett naturligt val. Vår ambition var att fånga in och diskutera olika aspekter utifrån några grundliga intervjuer med personer som var insatta och engagerade i vårt undersökningsområde.

Intervjuguiden har vi formulerat utifrån syftet och med hänsyn till de olika intervjupersonernas position. Vi har sammanställt olika tema och ämne som vi ville diskutera och ta upp med våra intervjupersoner i förhållande till vår undersökning. Vi har hela tiden varit öppna för att ställa följdfrågor och följa upp nya aspekter som kan komma upp i en kvalitativ intervju. (Bilaga 1)

Vi har valt att göra en tematiserade intervjuer av den anledningen att den är mer öppen och både ger utrymme för intervjuaren att ställa frågor som kan belysa frågeställningen och intervjupersonen att komma med aspekter och inlägg som intervjuaren i första omgången inte tänkt på att fråga om. Fördelen med denna metod är att intervjuguiden kan fyllas på och studien både kan växa och i viss mån ta en annan riktning genom den information man får i intervjun och den dialog som samtalsintervjun innebär. Vi använde samma intervjuguide i samband med alla våra intervjuer. Intervjuguiden var omfattande och hade breda ämnen vilket gjorde att vi inte behövde utöka med nya frågor.

6.2 Urval och avgränsning

Urvalet av intervjupersonerna var ganska begränsat. Vi valde att intervjua några få personer med stor erfarenhet från olika områden. Dessa personer verkade på olika positioner och var mer eller mindre kopplade till varandra, då eller nu. Vi hade i förväg bestämt vissa personer som vi ville intervjua i samband med denna studie. Av de personerna som vi fick kontakt med och intervjuade fick vi senare förslag och tips om andra för oss intressanta personer som hade något att tillföra vår undersökning. Eftersom vi inriktade oss på personer med stora erfarenheter valde vi att intervjua dem som organiserar och driver verksamheterna. Vissa av dem har varit verksamma en längre tid medan andra är det en kortare tid men är ändå kunniga inom området. De handlar om personer som är chefer, tränare och ledare. Sammantaget har vi gjort sex stycken intervjuer.

Bland dessa personer valde vi att först intervjua fritidschefen för Landskrona kommun, eftersom vi ansåg att han har en överblick över Landskronas fritidsverksamhet och att han har en stor erfarenhet inom detta område. Av fritidschefen fick vi därefter tips att vi kunde ta kontakt med bland annat projektledaren för Levande Centrum som också är verksam inom kommunen och har en lång erfarenhet inom barn- och ungdomsutbildningen och samarbetar med flera fritidsverksamheter. Det pågående projektet går ut på att göra Landskrona stad mer levande och berör många av stadens fritidsverksamheter. Ytterligare tips var att ta kontakt med samordnaren och tränaren i fotbollsklubben Landskrona Bois. Han har också en lång erfarenhet av ledarskap och organisation inom fritidssektorn.

Av honom fick vi tips om en annan för oss intressant intervjuperson. Det var en av cheferna inom bostadsföretaget Landskronahem. Han var intressant för oss av den anledningen att Landskronahem sponsrar de flesta av fritidsverksamheterna inom Landskrona kommun. De har i samarbete med andra hjälpt till att bygga idrottsanläggningar i olika bostadsområden. Nästa två intervjupersoner valde vi att ta kontakt med bland annat för att de befinner sig närmare de aktiva och för att de är verksamma inom stora föreningar. Den ene av dem är både tränare och ungdomsledare och arbetar inom ett projekt ”Bois i centrum” som har utvecklats av fotbollsklubben Landskrona Bois. Den andre är före detta tränare för West Winds Basket i Landskrona och tränar numera en basketförening i Ängelholm.

Att vi nöjde oss med sex stycken intervjuer beror på att vi bedömde att vi fått tillräckligt med material som underlag för att göra den här undersökningen i den utsträckningen som vi hade tänkt oss. Att vi har fem män och en kvinna bland intervjupersonerna beror på slumpen. Könsfördelningen bland våra intervjupersoner var inget som vi medvetet planerade utan det hela berodde på omständigheterna och de människorna som befann sig på de positionerna just vid den tidpunkten. Man kan givetvis diskutera vad könsfördelningen betyder och om vi möjligen fått en slagsida mot pojkarnas situation i studien. Vi är medvetna om att olika regler och förutsättningar gäller för pojkar och flickor vad det gäller idrottsvanor, men har inte bedömt det möjligt att också fördjupa oss i den problematiken i denna uppsats. Viktigare än att intervjupersonerna är av olika kön, är menar vi är att de som vi intervjuat har erfarenheter av både pojkar och flickor i sina roller.

6.3 Genomförande av intervjuerna

Vi gick till väga på samma sätt vid alla våra intervjutillfällen. Den första kontakten med de tilltänkta personerna togs via mail eller per telefon. Nästan alla de personerna vi sökte tog sig tid och ställde upp direkt utan några invändningar. De flesta svarade direkt medan andra tog längre tid på sig, vilket vi tolkade som en tidsbrist. Vid den första kontakten presenterade vi oss och berättade om vår studie.

Enligt Trost (1997) är den första kontakten mycket viktig för att man ska få de tillfrågade att ställa upp överhuvudtaget och för hur intervjun kommer att bli. Det gäller att förklara för denna person varför man har valt att intervjua just honom/henne och varför de är betydelsefulla för vår undersökning. Inför varje intervju skickade vi i förväg den intervjuguide som vi hade sammanställt så att personen i fråga kunde förbereda sig. Vilket visade sig vara bättre i den bemärkelsen att intervjupersonerna redan visste vad som skulle komma upp under vårt samtal. De fick längre tid på sig till att fundera över ämnet och ge oss kanske mer utförliga svar än vad de hade gjort om de hade varit tvungna att svara oförberett och direkt.

Vi var väl förberedda och utrustade med en bandspelare i fickformat inför varje intervju. Vi lät intervjupersonerna tala relativt fritt under intervjuerna. Att intervjuerna spelades in på bandspelare upplevde som en fördel av den anledningen att vi kunde koncentrera oss mer på intervjupersonen och intervjusituationen än vad vi hade gjort om vi hade varit tvungna att föra anteckningar under intervjun. Med hjälp av bandspelaren kunde vi notera i detalj vad som

sades under intervjun. Samtalen präglades av öppenhet och spontanitet. Det var också en atmosfär där de intervjuade kände sig trygga nog för att tala fritt om upplevelser och erfarenheter i förhållande till sina arbeten. Intervjuerna utfördes på respektive arbetsplats, under arbetstid eller i direkt anslutning till arbetstiden. Varje intervju varade cirka en timme.

6.4 Bearbetning av materialet

Efter att intervjuerna hade avslutats skrev vi ut dem. Det finns olika tillvägagångssätt vid utskrift och bearbetning av materialet. En möjlighet är att lyssna på bandet en eller flera gånger. En annan möjlighet är att skriva ut hela intervjun. En tredje möjlighet är att man skriver ut det mest intressanta och väsentliga som har med studien att göra (Trost, 1997).

I vår bearbetning växlade vi mellan den andra och den tredje möjligheten eftersom all insamlad material inte var lika betydelsefull. Det som inte skrevs ut behöll vi på band och sparade så att vi skulle kunna gå tillbaka till i fall att vi kände att vi behövde lyssna av bandet en gång till för att vara säkra på att vi inte hade missat något. Nästa steg var att bearbeta intervjumaterialet där vi placerade intervjumaterialet i en analysram genom att relatera materialet till teori och begrepp men även tidigare forskning och litteratur.

7. Teori

7.1 Vi och De

”Vi” och ”De” står inte bara för två skilda grupper av människor utan också för två helt olika attityder: Å ena sidan förtroende, tillgivenhet, trygghet, samarbetsvilja och å den andra misstänksamhet, motvilja, rädsla, stridslystnad. ”Vi” står för den grupp jag vill tillhöra”
(Bauman, 1990 s. 53)

Med detta citat vill vi belysa skillnaden mellan ”Vi” och ”De” och härmed inleda vår vidare beskrivning av denna teori. Sociologen Zygmunt Bauman är välkänd i den samhällsvetenskapliga världen bland annat i sina arbeten om modernitet och postmodernitet. I sin bok ”Att tänka sociologiskt” diskuterar han vardagliga upplevelser utifrån olika sociologiska aspekter. Teorin ”Vi och De” som Bauman tar upp i denna bok tycker vi är

relevant för oss i förhållande till integration och samspel mellan olika sociala grupper i samhället och övrigt.

Bauman menar i sin beskrivning av denna teori att utifrån varje individs synpunkt kan alla våra medmänniskor placeras in i en påhittad linje. För att förklara detta närmare kan man ta sig själv (jaget) som utgångspunkt för en sådan linje och de som är inprickade närmast mig är mina "konsociater", människor som jag kommer i direktkontakt med, ansikte mot ansikte. Detta avstånd blir större alltefter om det sociala umgänget krymper i omfattning och intensitet. Våra så kallade "konsociater" upptar bara en liten del av en längre sträcka som är befolkad med våra samtida, människor som lever samtidigt som vi och med vilka vi skulle kunna, potentiellt sagt, upprätta en sådan kontakt med. Våra erfarenheter av våra samtida är naturligtvis olika hos var och en av oss. Man kan säga att det kan variera från en personlig kännedom till en kunskap som är begränsad, som gör att man hänför folk till vissa typer, att man har en förutfattad uppfattning om dem, att man helt enkelt kategoriserar (unga, vita, muslimer, afrikaner, fattiga, fotbollshuliganer, soldater, demokrater och liknande) (Bauman, 1990).

Bauman (1990) förklarar vidare att ju längre bort från oss själva som ifrågavarande punkt ligger på linjen desto mer generaliserad och kategorisk är vår medvetenhet om dem som fyller denna punkt, liksom vår reaktion på dem. Enskilda personer kan byta kategori, röra sig mot min punkt på linjen eller bort ifrån den.

För att förklara skillnaden mellan "Vi" och "De" använder sig sociologerna ofta av termer "ingrupp" och "utgrupp". Dessa två parter med olika attityder kompletterar varandra genom att vara medvetna om varandra. För att man ska kunna erkänna sin grupp, det vill säga "ingrupp" så måste man vara medveten om att det existerar en "utgrupp". Grupperna uppstår genom att vi upplever och är medvetna om att det finns skillnader som till exempel: kön, ålder, kultur, tradition, klass, etnicitet och dylikt.

Denna aspekt upplever vi vara viktig för oss att diskutera kring eftersom vi rör oss mellan olika "grupper" i vår studie. Med en utgångspunkt ifrån "Vi och De" kommer vi vidare i vår analysdel att reflektera över och diskutera hur olika grupper och individer ställs gentemot varandra beroende på vilken grupp man tillhör, hur man samarbetar och integreras.

7.2 Habitus och olika kapitalformer

Pierre Bourdieu var en fransk sociolog som föddes på 30-talet. Han har idag få medtävlare när det gäller att utforska mänskliga och samhällsliga relationer. Han fokuserade sig mycket på händelser i människors liv så som skolan, familjen, fritiden och dylikt. Bourdieu fann de ämnena sociologisk intressanta därför att han ansåg att det pekade på hur samhällets struktur är uppbyggd och vilka faktorer som skapade villkoren för dess fortlevnad. Bland Bourdieus många verk finner vi några begrepp relevanta att förhålla oss till i vårt arbete. Av dessa vill vi ta upp *habitus* som används på det individuella planet för att uttrycka social position. Samt *klasshabitus* på det kollektiva planet för att uttrycka positionen, inflytande och makt.

Bourdieu har definierat tre former av kapital (socialt, ekonomiskt och kulturellt) för att förklara reproduktionen av klassintresse. Vi har för avsikt att förhålla oss till dessa begrepp i vår analys för att vi vill diskutera problematiken kring varför människor som vistas och deltar i olika sociala miljöer agerar och förhåller sig på olika sätt.

För att kunna gå vidare, vill vi först redogöra för vad dessa begrepp innebär. Bourdieus teorier handlar om sociala relationer som förklaras med hjälp av *habitus*. *Habitus* används som ett begrepp för att förklara människans handlingsmönster och tankesätt så som det har utvecklats i olika sociala miljöer.

Habitus är en produkt, närvarande hos alla människor som konstrueras under livets gång. Människor bor och rör sig i olika sociala miljöer. Man samlar på sig olika erfarenheter genom att vistas i olika sociala miljöer och träffar olika slags människor. Vårt sätt att leva och vara förändras genom olika situationer genom vår livstid. Det gör att vi handlar, tänker och fungerar på ett visst sätt samt att vi betraktar vardagslivet från en annan synvinkel än vad andra, med en annan *habitus* gör. Samtidigt så styr den våra handlingar och föreställningar. Människor agerar annorlunda gentemot andra beroende på vilken *habitus* man har. Detta innebär bland annat att man kan känna mer samhörighet med en främling än med en närstående person. Alla vi föds in i en värld av redan fastställda normer och strukturer vilka kan förändras under livets gång med egen vilja eller tvång. Det är dock inte en förändring som sker hur lätt som helst utan den tar tid. Att man formar ett nytt *habitus* innebär i princip en helt ny livsstil. Människor från olika sociala miljöer har olika möjligheter att utveckla ett nytt *habitus* (Månson, 1998).

Bourdieu (1993) redogör i sin bok för någonting som han kallar för *klasshabitus*. Han inriktar sig inte enbart på individens *habitus* utan fokuserar också på gemensamma drag hos olika sociala grupper. Det finns klasser av sociala förutsättningar och klasser av upplevelser, alla med samma ursprung och det är det som ger en *klasshabitus*. De sociala förutsättningarna kan vara umgänges kräts, bostadsområde medan klasser av upplevelser är människans bakgrund och livshistoria. Man skiljer sig från vad man är och vad man inte är för att kunna identifiera sig gentemot andra.

När man ska försöka beskriva en grupp, en klass så använder man sig inte bara av gruppens egenskaper utan man sätter ett namn på strukturen av alla gruppens egenskaper. Vilket gör det lättare att förstå vilken grupp det handlar om och det ger en mening och uppfattning om gruppen åt andra. Habitus är ett resultat av att samhällets uppdelning i sociala grupper samt hur man ser på de olika grupperna. Människor i samma grupp besitter i stor sett samma homogena egenskaper, det kan gälla såväl makt, tillgångar som personifierade faktorer. Oftast så betecknas klasserna genom de positioner man har i yrkesvärlden men man bär med sig också andra egenskaper som exempelvis kön och ålder som urskiljer oss från andra. De andra egenskaper kan fungera både som urval - och uteslutningsmekanismer, vilka både kan hjälpa och förhindra oss på vägen (Bourdieu, 1993).

I Per Månsons bok "Moderna samhällsteorier" hittar vi en klar redogörelse av de olika kapitalformerna och de symbolvärden de representerar. Ett kapital kan vara en slags tillgång som en människa har samlat på sig från sin sociala bakgrund och genom sina sociala relationer. Denna form av kapital kallar Bourdieu för det *sociala kapitalet*. Det *ekonomiska kapitalet* står för de tillgångarna till pengar och kapital en människa har. Begreppet *kulturellt kapital* är ett betydelsefullt verktyg i Bourdieus analys som belyser relationer mellan samhällets olika sociala grupper och klasstruktur. Med detta kapital avser Bourdieu det som han normalt kallar för kultur det vill säga konst, musik och litteratur. Det *kulturella kapital* som finns både i bildning och förhållningssätt. Detta begrepp introducerades på 60-talet i Frankrike och användes för att förklara totaliteten av ekonomiska, sociala och kulturella förhållande för de grupper som har en ledande position i samhället. Positionen styrs av tillträde till speciella skolor, umgänge, yrke, familjeliv och arbetsplatser.

8. Resultat och analys

Utifrån våra intervjuer, teorierna och tidigare forskning kommer vi att i denna del skriva en analys. Den kommer att presenteras i tre olika delar som omfattar vår frågeställning och syftet. Dessa delar är kultur, ekonomi och integration. Resultaten från intervjuerna kommer att diskuteras utifrån valda teorier och tidigare forskningar.

8.1 Kulturens betydelse

Kulturen rymmer människors sätt att leva i en viss samhällsgrupp. Exempelvis hur man klär sig, hur man arbetar, seder och bruk, religiösa riter och fritidsvanor ingår i begreppet.

Värderingar, normer och beteende varierar från kultur till kultur i mycket stor utsträckning (Giddens, 1998).

En del av vårt syfte med uppsatsen har varit att se vad kulturen har för betydelse i förhållande till idrotts- och motionsvanor, för invandrare respektive infödda svenskar. Vi ställde samma fråga till alla våra intervjupersoner och efter att ha analyserat svaren kom vi fram till att alla respondenter hade samma eller liknande inställning till det här problemet. De tyckte att val av idrotts- och motionsengagemang berodde mer eller mindre på kulturen och det *kulturella kapital* (se 7.2) människor har. Det vill säga det en människa har samlat på sig under livets gång. Allt som rör deras bakgrund, umgängeskrets, förhållningssätt och så vidare.

Vi upplevde inte det här som någon överraskning. Vi fick snarare våra uppfattningar bekräftade. Alltså att barnen tog efter sina föräldrar och den kulturen de är uppfostrade i. Det *sociala* och *kulturella kapitalet* i form av föräldrars uppbackning och stöd i andra former tycks många gånger vara avgörande för deras livsöden (Ålund, 1997). Det spelar ingen roll om man kommer från det landet där kulturen dominerar eller om man tagit med sig kulturen då man har invandrat till ett annat land med en annan kultur. Barnen lär sig av sina föräldrar, de blir uppfostrade genom vissa normer och värderingar som en kultur har och lever efter. Oftast lever barnen, mer än deras föräldrar i två kulturer, de tar i första hand efter sina föräldrar och den kultur de kommer ifrån, men samtidigt så anpassar sig barnen till den andra kulturen så småningom. För detta står skolan, föreningar och kompisar mycket. Dessutom är det många ungdomar som blir inspirerade av förebilder i idrottsvärlden. Deras idoler kan även locka de till att börja engagera sig i någon sport som de kanske inte blivit presenterade för.

Även massmedia kan komma att spela en stor roll i detta sammanhang. Barn tar mycket efter det de ser och hör. Dessa exempel visar att man, om man i viss mån kan styra intresset genom att föra fram goda exempel. Det ser vi ju också inom damidrotten, som fått mer publik och status genom sina framgångar och mer idrottsutövare genom publiciteten och populariteten. Man måste alltså inte bara gå vidare i gamla fotspår.

Fritidschefen som var en av våra intervjupersoner menar att det inte är så förvånande om exempelvis ungdomar och ledare som har invandrat från forna Jugoslavien dras till idrotter som fotboll och basketboll. Med tanke på att de sporterna var starka i landet och Jugoslavien var världsledande inom dessa idrotter. Det är troligt att dessa människor har varit aktiva inom dessa sporter i sitt hemland eftersom de sporterna var mest aktuella där. Å andra sidan så kan yngre, speciellt, dras till dessa sporter på grund av någon förebild som har varit inspirerande för de eftersom landet varit världsledande. Han menar att det är naturligt att man kopplar deras ursprung med deras nuvarande idrottsintresse och engagemang. Som ett exempel på detta, nämner han att det är en stor del invandrare bland pojkar i femtonårsåldern i fotbollsklubben Bois. Projektledaren menar också att föräldrarnas intresse, vilka kontakter man har och vilka sporter man blir presenterad för samt kompisarnas inverkan kan påverka ungas fritidsintresse mycket. Barnens fritidsintresse menar hon styrs i stort av vad ens föräldrar gjorde på sin fritid.

”Om mina föräldrar hade varit golfare, hade jag säkert också spelat golf”
(Projektledare, Rose-Marie Bergman)

Samhället består av många olika kulturer där det finns många olika grupper och individer. Alla har olika bakgrunder och kommer från olika världsdelar med olika kulturer. Där var och en är bärare av olika *habitus* (se 7.2). Vi tror att det är mer sannolikt att de yngre, det vill säga barnen har större möjligheter att utveckla ett nytt *habitus* än vad de äldre har, det vill säga deras föräldrar har. De yngre har inte hunnit utveckla sin ursprungliga kultur då de redan blivit presenterade för en annan. Eftersom barnen går i skolan och engagerar sig i olika fritidsaktivitet har de lättare att lära sig språket och ta till sig den nya kulturen. Medan deras föräldrar som oftast är arbetslösa spenderar mest tid i hemmet och umgås med folk från sitt hemland inte har så stor möjlighet att förändra sitt *habitus*. Det beror på att de redan utvecklat ett *habitus* som kan vara svårt att påverka eftersom man redan är van vid att leva efter vissa normer och värderingar.

En annan av våra intervjupersoner, före detta baskettränaren för West Winds, som själv har ett ursprung i forna Jugoslavien säger samma sak vad det gäller idrottsintressen hos olika människor. Han säger att intresset kan till största del bero på var man kommer ifrån, alltså vilken bakgrund man har och vilken kultur man tillhör. Han diskuterar kring olika sporter som är dominerande i respektive länder och då säger han att bollspel som fotboll, basket, handboll och volleyboll var dominerande i forna Jugoslavien. Det handlar i stort sätt om teamporter vilket kan vara orsaken till att många dras till dessa idrotter här i Sverige. Med teamporter menar han att man kan spela i grupper vilket handlar om kamratskap, det kan man göra var som helst och när som helst med sina kompisar. Det är en lek som man kan göra oorganiserat utan någon tränare eller speciell utrustning, det enda som krävs är flera kompisar, en fotboll, en gräsmatta, etcetera för att spelet ska sättas igång. Dessa villkor leder vidare och berör de ekonomiska förhållanden som vi kommer att ta upp längre fram i vår analys.

Sporter som är de mest ledande i Sverige är fotboll, hockey och innebandy, något som inte finns i alla länder. Dessa sporter är populärast bland annat för att de spelas på elitnivå. Hockey spelas på elitnivå och många hockeyspelare är aktuella i NHL-ligan i USA. Dessa lockar många unga till att börja spela hockey, menar baskettränaren. Här kan det vara frågan om massmedia, dessa elitspelare exponeras väldigt mycket genom media, detta kan locka unga att börja spela. Det kan även leda till att man kanske börjar engagera sig inom dessa sporter i andra länder, där de sporterna inte är så kända.

Föräldrarna med invandrar bakgrund engagerar sig för lite i föreningslivet säger nästan alla våra intervjupersoner. Fritidschefen säger att det är jättesvårt att få in invandrarföräldrar i föreningslivet och att det kommer att ta tid att få detta att fungera. Projektledaren som är före detta rektor på Dammhagskolan i centrala Landskrona berättar att det kom få föräldrar på föräldramötena oavsett inbjudan. Både tränaren och samordnaren från Bois framhåller också att trots att man har kallat till flera föräldramöten och fastän de var förlagda på helger så var det ändå inte många som dök upp. De menar att detta kan bero på språksvårigheter, ovana vad det gäller det nya landet, kulturen och samhällets lagar. De framkastar också tanken att föräldrarna kanske inte är intresserade av barnens fritidsaktivitet. Föräldrarnas okunnighet om föreningarnas mål och syfte och vad de står och arbetar för framhålls som en förklarande faktor. Det framkommer också att föräldrarnas svaga engagemang kan bero på att de förlitar sig på att skolan och föreningarna ska ta hand om deras barn under den tid då de ägnar sig åt sina fritidsintressen. Föräldrar till invandrabarn kan kanske känna att deras åsikter är

ovidkommande och ointressanta, ovetande om skolans och föreningarnas strävan efter att få föräldrar att engagera sig. Projektledaren hävdade att det kan bero på kulturen, att man har haft det så i sina hemländer. Eftersom mänskliga kulturer varierar i stor utsträckning är det inte förvånande att människor som kommer från en viss kultur upplever det svårt att acceptera idéer och beteende som tillhör en annan kultur (Giddens, 1998). En annan möjlighet är att man är dåligt informerad.

Samordnaren från Bois har många funderingar kring denna fråga. Bois är en klubb med många medlemmar, invandrare som svenskar. Han har möjlighet att följa utvecklingen av deras spelare och är inte riktigt nöjd med utfallet av invandrarnas utveckling vad det gäller att ta sig ända upp till elitnivån. Här kommer föräldrarna också in i bilden, påpekar han.

*”För att bli en elitpelare behöver man stöd från föräldrarna.
De måste förstå vad det är vi håller på med och att deras
barn måste sova, planera sin läxläsning och äta på ett visst sätt.”*
(Samordnare, Linkan)

Därför har fotbollsklubben Landskrona Bois som regel i sin policy att hålla föräldramöten minst tre gånger om året. Samordnaren menar att skolan spelar en stor roll också när det gäller utvecklingen av spelarna. Deras mål för framtiden är att kunna ta kontakt med sina ungdomars lärare och höra hur det går för dem i skolan. Lärarna ska därefter höra av sig till föreningen och tränarna om det är något som strular. Många klarar sig inte ända upp till elitnivå just för att de har en dålig skolsituation, därför vill föreningen visa att de bryr sig och att de verkligen menar det. Genom att ha samarbete med skolan och bättre kontakt med föräldrarna kan de lyckas bättre i utvecklingen av invandrarbarn, eftersom de ser på de ungdomarna som en tillgång av den anledningen att invandrarbarn ofta har ett stort intresse för att spela fotboll. Skolan och föreningar har stort betydelse som brobyggare mellan olika kulturer, mellan elever och samhället men också mellan föräldrar och samhället.

*”Vi måste lära oss att bemästra detta för att det är lite annorlunda
situation för invandrare än svenskar. Därför måste vi lära oss att
anpassa vår verksamhet efter detta.”* (Samordnare, Linkan)

Vi tolkar detta som att föräldrar till invandrarbarn borde vidga sina perspektiv, försöka anpassa sin kultur till omgivningen och omständigheterna. Lära sig att se på omgivningen och

samhället i sig med andra ögon. Det innebär inte att man ska ge upp sin egen kultur utan att det behövs bättre kommunikation och länkar mellan olika grupper och kulturer för att öka förståelsen och respekten för varandra. Det är en fråga om integration som vi också kommer att ta upp genom analysens gång. Vad man kan säga är att de kan utveckla ett nytt *habitus* (se 7.2) genom att förändra sina livsstilar och utveckla sina tankesätt och sin syn på omgivningen.

Även samordnaren resonerar kring fotbollen, Landskrona som en fotbollsstad, där det ”snackas” mycket fotboll och invandrare. Han pekar också på människor från forna Jugoslavien som fotbollsintresserade. Det är ingen slump att alla tar forna Jugoslavien som exempel när det gäller fotbollsintresse, vi tror att det beror på bland annat att landet har varit världsledande inom fotbollen. Samt att det är så pass många invandrare från Balkan som har bosatt sig i denna kommun och att många ungdomar från dessa länder spelar fotboll.

8.2 Ekonomins betydelse

Landskronahems områdeschef säger att det är lättare att välja en sport där man har lite ”bredare ingångar”. Han menar att eftersom det till en början oftast handlar om att spela eller engagera sig för skojs skull så väljer de flesta billigare sporter. Det får inte kosta för mycket om man inte vill satsa på allvar.

Före detta baskettränaren för West Winds antyder också att invandrare oftast väljer de billigare sporterna så som fotboll och basket. Att spela basket kostar nästan ingenting, man behöver bara betala medlemsavgiften och sälja Bingo Lotto två gånger i veckan. För hockey och andra dyrare sporter måste man betala utrustning, tränare, träningslokaler och annat. Baskettränaren påstår med detta uttalande inte att invandrare skulle vara fattigare för att de ägnar sig åt ”billigare” sporter. Deras val behöver inte betyda att deras *ekonomiska kapital* skiljer sig från de andras, det vill säga att invandrare inte har tillgångar till pengar och kapital som andra som ägnar sig åt ”dyrare” sporter. Orsaken kan istället vara andra påverkbara faktorer såsom det kulturella och sociala kapitalet. Det här är en övergripande slutsats vi har kommit fram till genom respondenternas svar, som kanske inte alls hade varit den samma om vi hade haft möjlighet till att tränga in på djupet och undersöka problemet även från ett annat perspektiv, till exempel föräldrarnas. Risken finns ju att det som ledare och organisatörer betecknar som en effekt av kultur och sociala relationer i hög grad är en effekt av den ekonomiska situationen (som i sin tur påverkar både tillgång till kulturellt kapital och sociala

relationer). Om man lägger stort förklaringsvärde i den kulturella faktorn kan incitamentet göra att olika sporter som är ekonomiskt lättillgängliga minskar.

Fritidschefen pratar om hur föräldrar som är arbetslösa ha svårt för att se ljus på framtiden. Detta menar han kan i sin tur påverka barnens fritidsaktiviteter. Det behöver inte vara att de föräldrarna exempelvis inte kan köpa gymnastikskor till barnen. Det kan vara att de inte känner sig tillfredställda själva på grund av arbetslösheten och på så sätt inte visar större engagemang vad det gäller barnens fritidsintresse. Projektledaren tog också upp föräldrarnas engagemang i förhållande till deras livssituation. Hon tror att det är många invandrare och flyktingar som brottas med andra problem som har med deras bakgrund att göra. Detta tycker vi påverkar naturligtvis deras föräldraansvar och intresse för barnen. Vilket kan påverka barnens utveckling även på andra plan. Barnen mår inte heller bra om föräldrarna mår dåligt. Detta kan inverka på deras skolgång, umgängeskrets som i sin tur kan leda till att de hamnar i dåligt sällskap, droger och kriminalitet.

Projektledaren tror inte att det finns några ekonomiska hinder för någon om man har ett intresse av att hålla på med friskvårdsaktiviteter. Hon säger exempelvis att kommunalanställda har en möjlighet att simma gratis i kommunens simbassäng. Sedan finns det också dyrare sporter men menar att om man verkligen är intresserad så kan man få det att fungera genom ett löneavdrag eller liknande. Om problemet finns så är det oftast för dem som är arbetslösa eller har många barn, antyder hon. Vidare säger hon att det inte spelar någon roll om det är invandrare eller svenskar utan att det gäller för alla dem som inte är ute i arbetslivet. Det som hon antyder är att arbetslösheten spelar större roll än vad bakgrunden gör. Mellan dessa två tycker vi finns en stor koppling eftersom arbetslösheten bland individer har mycket med bakgrunden att göra. Var du kommer ifrån och hur du pratar svenska har mycket att göra med det om du ska få ett jobb eller ej, vilket beror mycket på arbetslösheten i övrigt. Därför är det viktigt för invandrare att integreras i det svenska samhället.

Att många av de spelar basket och fotboll beror på att det sporter som man kan utöva spontant utanför skolan och att det inte kostar någonting. Om frågan hur man kan öka idrotts- och motionsintresset hos människorna så tyckte projektledaren att det kan hjälpa att man gör någon slags andrahands utbyte av idrottsutrustningen. Att man exempelvis lämnar in gamla skridskor som är för små och få ett par nya i den rätta storleken tillbaka. Det skulle hjälpa mycket för ökningen av idrottsutövandet hos folket om problemet är ekonomin.

Under vårt samtal med samordnaren på BoIS framgår det tydligt att invandrare inte håller på med de ”dyra” sporterna såsom tennis, hockey och liknande. Hans åsikt skiljer sig från de andra respondenternas i frågan om varför vissa ägnar sig åt respektiver idrotter. Han påstår att det är en klassfråga vilka som tränar var. De unga är mindre medvetna om detta i förhållande till de äldre. Det hela är en samhällsfråga som vi tycker handlar om en klassfråga där vi kan dra en parallellinje med *klasshabitus* (Bourdieu, 1993).

Så att det hela inte behöver vara föräldrars påverkan på barnen utan att det kan vara omständigheter som styrs av samhällets politiska ledning. Ett exempel på detta är projektet ”Bois i centrum”, som drivs på Dammhagskolan gård i centrala Landskrona, där man har byggt om skolgården till en idrottsanläggning. Till en början handlade det om att barnen i centrum och Dammhagskolan ska spela fotboll. Målet var också att föräldrar till dessa ungdomar engageras som ledare och därmed också ges chans till integration. För att det hela skulle fungera behövde man hitta människor som ska arbeta med detta, sponsorer och resurser för att sätta igång projektet. Det var också en fråga om makt och tillgångar som förhandlades mellan kommunens olika organisationer.

Landskronahems områdeschef berättade hur de gick in och sponsrade förstudien för projektet och också förhandlade för att anläggningen skulle byggas. Tack vare sina kontakter i kommunens politiska ledning har de effektivt kunnat driva på frågan om skolgårdens ombyggnad. Han tillägger att det påverkar mycket när de trycker på. Detta är ett bevis på att de som är verksamma i högre positioner har större makt och betydelsen av kontakter. Ett annat exempel på hur makt och tillgångar kan påverka fick vi från fritidschefen då han diskuterar frågan om ekonomi.

”Man har för många tankar samtidigt som man brottas med ekonomin. I förra veckan fick vi fatta beslut hur man ska dra ner en och en halv million på två år för att uppnå de spar råd som politikerna sätter. Det är fjärde gången vi har de uppdragen att spara pengar så att fantasin kolliderar med ekonomin som verkligheten ger, så är det tyvärr så.” (Fritidschef, Bengt Nissler)

Man kan därmed påstå att om idrottsutbudet i kommunen minskar, så minskar också möjligheterna att ägan sig åt idrottsaktiviteter för många. Alla har inte lika stora tillgångar av

det *ekonomiska kapitalet* för att utöva de idrotter de är intresserade av. Medan andra har det bättre ställt och har en högre status som ger dem större möjligheter att göra det de vill. För de med god ekonomi spelar det ingen roll om hur stort utbudet är i kommunen. Deras *ekonomiska kapital* ger dem större möjligheter att ägna sig åt det de vill och var de vill.

8.3 Integrationsmöjligheter genom fritid och föreningsliv

Integrationsfrågan ser vi som viktig i förhållande till vårt arbete, dessutom viktig inom fritidsarbetet, därför har vi bland annat haft den i vårt syfte och tänker diskutera den utifrån de svar vi har fått från våra intervjupersoner och i förhållande till teorin och tidigare forskning.

Frågan om integration är väldigt viktig och krävande. Den har lett till många diskussioner och olika debatter. Frågan är lika aktuell nu som den var under 90-talet då flyktingströmmen kom. Vi vill hävda att den är krävande på så sätt att den kräver både tid och pengar. Det rör sig också om så många grupper och individer och att man måste hitta rätt sorts människor som ska kunna hantera dessa processer. Det tar på ekonomin men även på krafterna när man ska försöka skapa ett gott samarbete och hitta rätt kommunikation mellan de olika parterna. Samhället står i ständig förändring och genom att de gamla invanda levnadsbetingelserna förändras kan det skapa otrygghet hos människor och en oviss och inte längre så förutsägbar omgivning, som kan upplevas som farlig eller skrämmande. Många invandrare behärskar inte till fullo det svenska språket, men med hjälp av fritidsverksamheten kan människor från olika kulturer mötas och genom den har man en möjlighet att på ett naturligt sätt integreras i det svenska samhället, trots bristande språkkunskaper. Utanförskap kan på så vis motverkas.

Områdeschefen från Landskronahem diskuterar idrottens betydelse. Han menar att det inte bara är viktigt att hålla på med idrott och motion därför att det är bra för hälsan. Han ser även det från ett annat perspektiv och hävdar att idrott ger ingångar till jobb och förmedlar kontakter med sponsorer för dem som är aktiva.

*”Det är rätt mycket botten i det här, idrott är så mycket annat,
det är inte bara idrott” (Områdeschef, Anders Eneborg)*

Han vill poängtera att idrotten har så mycket annat att erbjuda, det är inte bara hälsa och motion det handlar om i första hand. Landskronahem har tillsammans med andra

boendeföretag, Föreningssparbanken och flera skapat någonting som kallas för Företagspoolen. Syftet med deras samarbete är att flera organisationer ska ta det här ansvaret för att sponsra idrotten och integrationen. Han framhåller att Företagspoolen har anställt folk just för den här grunden att öppna dörrar åt människor, skapa kontakter och förbättra kommunikationen. Ålund (1997) förklarar också att fritiden kan erbjuda mycket mer än bara rekreation. Hon menar att fritidsledarna vill även få ungdomarna att bli medvetna om att de inte är dömda till att bli "pizzabagare" om de inte själv väljer att bli det utan de har andra valmöjligheter.

Företagspoolen hjälper även ungdomar med olika vardags sysslor som att söka arbete och ta kontakt med olika myndigheter ifall de önskar. Man arbetar aktivt med att ändra deras tankesätt, förstärka självbilden och betonar deras möjligheter att lyckas i samhället. Många invandrare behöver hjälp på vägen, allt från språk till sociala kontakter som kan leda dem mot rätt spår in i arbetslivet. Som ett exempel på att Företagspoolen når sina mål berättar områdeschefen att det är flera stycken ifrån basketföreningen Bosna L-a i Landskrona som har fått praktik genom Företagspoolen och därefter blivit anställda. Han menar att Företagspoolen ska fungera på så sätt att man hittar kopplingar mellan människor, vilket kan hjälpa folk att komma in på arbetsmarknaden och liknande.

Per Nilsson skriver i sin artikel att ungdomar skaffar sig erfarenheter på fritidens olika arenor och lär sig livets spelregler där. Ungdomarna utvecklar en känsla för hur livet på skilda områden kan övervinnas. De får en verklighetsuppfattning från vilken de tolkar sin omvärld (Berggren, 2000). För dem som är idrottsintresserade är det nyttigt att de är aktiva eftersom fritiden ger de en möjlighet och bidrar med mycket annat än bara fysisk träning. Det visar sig att även de som är arbetslösa men ändå aktiva inom föreningslivet har bättre förutsättningar att utveckla sitt *sociala kapital*. Samtidigt lär de sig språket och integreras i det svenska samhället.

Är det verkligen så enkelt som det låter? Det är så mycket annat som ligger bakom, några exempel på detta kan varar olika kulturer, språket, seder och bruk. Om vi tar oss en titt på arbetsmarknaden idag, så kan man se att fackföreningarna förhandlar endast för dem som har ett arbete, vilket innebär att de som är arbetslösa inte gynnas. I dagens läge är det många invandrare som är arbetslösa. Parallellerna som man kan utläsa utifrån detta synsätt är att facket deltar i det så kallat "Vi" och "De" problemet (se 7.1). Med detta menar vi att de

förhandlar endast för den gruppen som har ett arbete. Detta i kan i sin tur leda till kategorisering, att man placeras i grupper, som arbetslös eller som sysselsatt. Gruppmedlemmarna i den arbetslösa gruppen känner gemenskap med varandra och upplever den andra gruppen som ett hot. Det kan även vara tvärtom. Dessa grupper bildas automatiskt då man känner att det finns en motsats och annorlundaskap. Det är normalt att de utan arbete "utgruppen" känner en gemenskap med andra "utgrupper". Frågan är inte bara om arbetslösheten utan också om olika kulturerna. Alla har vi olika erfarenheter och kommer i kontakt med olika sorts människor under livets gång. Detta medför att vi ser på saker och ting utifrån olika perspektiv, eftersom vi har olika erfarenheter och upplevelser. Vi utgår alltid utifrån oss själva när vi ser på andra vilket ibland kan leda att man bildar fördomar eller felaktiga uppfattningar. Eftersom vi alla är uppfostrade på olika sätt och lever "våra" gruppers normer och värderingar som gör att vi ibland kolliderar med andra grupper som lever annorlunda.

Resultatet av att invandrarna inte blir integrerade i arbetslivet medför att deras *sociala kapital* endast utvecklas i begränsat omfång. Detta leder i sin tur till att många invandrare tvingas öppna eget eller arbeta "svart" eftersom de inte har möjlighet att få arbete på något annat sätt. Resultatet av detta blir efter hand att de kommer att arbeta med människor från samma ursprung och deras språkkunskaper kommer därför inte att öka i omfång. Det här problemet speglar sig i Baumans (1990) teori om den "påhittade linjen" där han förklarar relationer mellan människor och deras samspel. En arbetslös invandrare (jaget) som tvingas öppna eget eller jobba svart kommer att ha mindre möjlighet att komma i kontakt med svenskar och den svenska kulturen om hans "konsociater" bara blir människor med samma kultur eller med än annan än det svenska. Detta gör att avståndet till andra "konsociater", svenskar, blir allt större eftersom deras umgängeskrets krymper. Avståndet som uppstår mellan de olika grupperna försvårar naturligtvis integrationen. Många invandrare som kommer till Sverige idag har varit med om traumatiska händelser i sina hemländer. Det här är också en av orsakerna till att invandrare håller sig inom sina grupper, "ingruppen". De upplever en trygghet med folk från samma land därför att de kanske har varit med om gemensamma upplevelser. Dessutom så pratar de samma språk och har lättare för att förstå varandras situation än vad en utomstående har, en som tillhör den så kallade "utgruppen".

Landskronahem har som vi tidigare nämnt medverkat i och sponsrat förstudien för projektet "Bois i centrum". Tack vare bostadsföretaget Landskronahem och deras kontakter i

kommunens politiska ledning har man byggt om skolgården vid Dammhagskolan där man håller igång verksamheten. Det är alltså fotbollsklubben Bois som har utvecklat det här projektet, vars mål är i första hand att integrera genom fotboll. De vill skapa möjligheter för barn och ungdomar men även för vuxna, med invandrarbakgrund att komma in i det svenska samhället. Det är meningen att de vuxna som deltar i projektet ska få sysselsättning, föreningskunskaper, nya referenser och ett nätverk för att komma vidare mot ett arbete. Områdeschefen från Landskronahem ser detta som en bra insats, att sponsra integrationen är ett motiv. Något annat som han är mån av är deras hyresgäster...

"... våra hyresgäster trivs bättre, det blir lugnare på gårdarna och får någon verksamhet att hålla på med." (Områdeschef, Anders Eneborg)

Man har förlagt aktiviteterna på Dammhagskolan i centrum därför att huvudparterna av Landskronas barnfamiljer bor i centrum, huvudsakligen är det invandrargrupper. Därifrån är det en mil till andra idrottsanläggningarna och föräldrarna släpper inte iväg barnen. Det är många som står utanför idrottens organiserade möjligheter och dessutom så har ju invandrare normalt sett svårare att ta sig in i föreningslivet. Man har även basket och innebandy på Dammhagskolan och hela anläggningen är till för att stimulera spontanidrotten. Projektet har ett gott syfte och aktiviteterna är öppna för alla barn och ungdomar samt deras föräldrar. Det här projektet har i samarbete med andra skapat möjligheter för att anläggningen skulle komma till. Spontanidrotter gör att människor kan mötas på lika villkor. Man får öva språket, utvecklar sitt sociala kapital, man kan även få hjälp att hitta jobb. Samtidigt får man rekreation och avkoppling.

Kompanjontränaren (Bois) som är en av dem som leder träningen på skolgården menar att deras spelare måste bli en och samma grupp och att de inte kallas för vi och de. I samband med det påpekar han att nästan 90 % av de barn som kommer för att spela fotboll är invandrare. Det är dock fler svenskar som kommer till de aktiviteter som är förlagda till idrottsplatsen. Denna uppdelning beror, menar de som jobbar på fotbollsklubben, i hög grad på var barnen och ungdomarna bor. Man kan tycka att det slutar med grupperingar ändå. Alla går till det närmast belägna. Som barn tänker man kanske inte på de här problemen, allt man vill är att spela fotboll. Ens förälder ser det som en fördel att barnen tränar nära hemmet och dessutom så sparar man ju pengar och tid om man inte tar med sig barnen till idrottsplatsen till exempel. Ålund (1997) poängterar att dessa grupperingar i boendemiljöer ligger till grund för

den bristande integrationen i samhället. Trots att hennes uppfattningar grundar sig på undersökningar som hon har gjort i Stockholms förorter kan man ändå se några gemensamma drag med Landskrona. Dessa invandrargrupper vi talar om är bosatta i den centrala delen av Landskrona men ändå så kan man möta en känsla av intern samhörighet och solidaritet, precis som i Stockholmsförorten Rinkeby.

Samordnaren från BoIS ser bara positivt på fördelningarna i klubben. De som spelar i BoIS är 50 % invandrare och bland de yngre grupperna, 13 år och yngre så är det 80 % invandrare. 16 stycken av 34 ledare har invandrarbakgrund. Han menar att de börjar med att komma dit de vill. Problemet kanske ligger bland de yngre spelarna som man kan utläsa från dessa siffror så ligger största andelen av invandrare bland de yngre grupperna. Vi tror att det beror på att de yngre påverkas av sina föräldrar. Man har inte hunnit utveckla sitt jag än och har inte så mycket att säga till om. Utan man följer och tar efter sina föräldrar. Om det nu är så att dessa föräldrar i fråga följer med sina barn till träningen är det ju positivt för att de är måna om sina barn. Dessutom är det nyttigt för föräldrarna att komma ut till föreningen eller anläggningen för att se vad det är de sysslar med. Samtidigt som de själva kan vara aktiva. Föräldrarna visar välvilja till integration genom att bryta de så kallade gruppgränserna.

En av fritidens uppgifter är att hjälpa människor att integreras och fritidsaktiviteter och de personer som arbetar med fritid kan på så vis ge mening och stöd till invandrarna. Det finns inget givet levnadsmönster, utan det är upp till varje individ att skapa sitt eget liv. Det positiva med upplevelsesamhället som existerar i välfärdssamhället är att det ger individerna möjlighet till självförverkligande och identitetsutvecklingen (Berggren, 2000). Det är viktigt att invandrarna lär sig svenska seder och bruk och att de introduceras i svenskt sätt att tänka, och blir bekanta med och kan ta ställning till svenska normer och värderingar. I fritidsverksamheten har invandrare möjlighet att lära sig det svenska språket, vilket är ett måste eftersom kommunikationen är ett viktigt redskap i dagens samhälle.

Före detta baskettränaren som vi har samtalat med tror att man måste hitta en balans mellan de olika grupperna, "ingruppen" och "utgruppen". I frågan om integration handlar det om invandrare och svenskar Han känner att det inte finns någon balans i Landskrona. Invandrare har börjat engagera sig mer tror han, speciellt nere i centrum (Bois i centrum). Han förklarar att han inte är så insatt i den verksamheten men menar att det är många invandrargrupper som bor i centrum. Detta kommer i sin tur leda till att det bara blir invandrare engagerade i

verksamheten, tror han. Det är bra på så sätt att fler engagerar sig men sämre i det avseendet att de fortfarande grupperas och kommer att använda sig mer av det egna språket och mindre av det svenska. Han tycker det är en fördel med att man har verksamheten nere i centrum så att alla kan se det. Men han påpekar ännu en gång att det för det mesta bor invandrargrupper i centrum och det är självklart att man går dit där det är närmast. Här kan vi dra en parallell linje med det kompanjontränaren har sagt om grupperingen. Invandrarna har själva tillåtit den här fördelningen mellan svenskar och invandrare, han syftar på alla invandrargrupper, de tycker om när de är tillsammans.

Här kan vi återigen se ett tydligt exempel på att man bildar en "ingrupp" då man känner att det existerar en "utgrupp". Det handlar om att invandrare inte behärskar det svenska språket, kan för lite om den svenska kulturen och traditionen. Dessutom kan det handla om att man har för lite av det ekonomiskt kapital och tillgångar. Alla dessa faktorer medför att man känner främlingskap och utanförskap. Basket tränaren fortsätter då han förklarar vidare att det är här balansen måste finnas och syftar på att invandrare måste ta sitt ansvar med att blandas med svenskarna och att de lär sig språket. Vi är övertygade om att det är mest invandrare som är engagerade i Bois i centrum men det vi inte har undersökt är hur fördelningen av invandrare ser ut i denna grupp. Det är inte så troligt att det bara är invandrare med samma etniska bakgrund. Att "invandrare" blandas med andra "invandrare" kan vara positivt i den bemärkelsen att de skrider över gruppgränserna och dessutom blir tvungna att kommunicera på svenska.

"Det behövs stora ambitioner och mycket folk, rätt folk för att få det att fungera. Inte en eller två utan att alla är blandade och att de jobbar tillsammans." (Före detta tränare, West Winds Basket)

Han säger att den bästa utvecklingen man kan få som person men även vad det gäller integration är genom idrott. Han själv har lärt sig mest på det sättet. Sport, idrott och motion är det bästa man kan ge sig in i, man träffar så många människor, skaffar sig kompisar för livet, knyter nya bekanskap, det är den bästa skolan, framhåller han. Fritiden har kommit att bli en sort av informellt lärande. Det bidrar till att strukturera ungdomars vardag både genom att förena olika sfärer i livet samt genom att hålla de isär (Berggren, 2000).

Fritidschefen kommer med liknande synpunkter vad det gäller lärande och integration. Han berättar att de har skrivit in det i sin plan, att föreningslivet är det bästa och snabbaste sättet att

integrera invandrare i det svenska samhället. Han diskuterar kring frågan och säger att det är naturligt för barn att hålla på att hoppa, springa och spela boll. Allt detta ligger i ungdomens natur. Men det finns en social sida här också, man träffar andra människor. Hans tankar skiljer sig något jämfört med baskettränaren i frågan om invandrare. Han tror att man är speciellt intresserad av det här om man är invandrare, att träffa andra, både svenskar och invandrare. För att se hur det sociala spelet fungerar, hur man kan bli ett lag tillsammans, uppnå någonting tillsammans, både glädje och sorg. Han tycker att det här är viktiga bitar. Även projektledaren är inne på samma spår, hon menar att idrotten är det bästa sättet för integration. Man ifrågasätter inte var man kommer ifrån när det gäller någon idrott, både vad det gäller spelarna och publiken. Alla är eniga då, antyder hon.

En slutsats vi kan dra ifrån det här är att det är viktigt med samarbete, både vad det gäller verksamheter och organisationer emellan, dessutom samspel och samarbete grupper emellan. Om grupperna fortsätter att hålla sig inom sina gränser och deras egna traditioner och seder kommer integrationsarbetet att försvåras. Detta i sin tur är varken bra för samhället som en helhet eller för gruppen i fråga.

Individen måste koncentrera sig mer för att vara inställd på att pröva och ompröva sig själv och sin livssituation, med hänsyn till sin egen livshistoria som till andra människors beteende. Man ska anpassa sig efter nya levnadsregler. Förflutna, nuet och framtiden har stor inverkan för individens identitetsutveckling. Detta gäller givetvis för både svenskar och invandrare. Ens identitet yttrar sig genom kroppen, utseendet, framtoning och fritidssysselsättningen (Nilsson, 1998). Man får inte glömma att integration är något ömsesidigt. Idrotten ger utrymme för ett möte som kan befämja en integration med de mångkulturella fördelarna i behåll.

9. Slutdiskussion

Människor lever i skilda världar och deras uppväxtförhållande skiljer sig åt på många sätt. Deras sociala miljöer ser olika ut. Deras livsvillkor är olika och de upplevelser, erfarenheter och sätt att tänka som utvecklas inom deras respektive världar ser annorlunda ut. Detta skapar skilda möjligheter i livet. Samhällets modernisering och den snabba välfärdsutvecklingen har bidragit till att minska de stora avstånden mellan olika nationaliteter och samhällsgrupper. Detta innebär inte att de har försvunnit helt.

Fritiden är viktig i ungdomars identitetsskapande och idag betonas det individualistiska ännu starkare än tidigare. Det är viktigt att vara sig själv och det kan vara viktigare att hävda egna åsikter än att tillhöra ett kollektiv. Vårt samhälle erbjuder många valmöjligheter och stor frihet men ansvaret att forma ett gott liv ligger på den enskilde individen. Vilka vägar man ska ta genom livet styrs ut av vårt sociala, ekonomiska och kulturella kapital, vårt så kallade *habitus*. Som vi har kunnat tolka utifrån Pierre Bourdieus teori, människors skilda val av inriktning i livet, liksom deras strategier för framtiden, både medvetna och omedvetna, kan inte vara av en slump med däremot kan man inte planera de heller. Han menar att individens hanteringar av olika situationer och de val individen ställs inför dagligen, liksom uppfattningen om vem man själv är, är socialt konstruerade och är ett resultat av allt man har gått igenom under livets gång.

Minnen och erfarenheter som har gjorts under specifika praktiker och under bestämda livsvillkor har satt sig i kroppen (*habitus*) som gör att vi spontant applicerar de på den sociala världen. Människor livsstilar och umgängeskretsar är idag lika viktiga som arbete och utbildning på de positioner som individer innehar i samhället. Ungdomars sätt att forma sina liv till exempel när det gäller val av fritidssysselsättningar och sätt att närma sig vuxenlivet och de högt värderade positionerna i samhället har blivit mer varierade. Men det är fortfarande en fråga om klass, påstår vi försiktigt, då vi har uppmärksammat de olika villkoren i frågan om val av fritidssysselsättning, men vi tror dock inte på att det är den enda faktorn som påverkar valet av fritidssysselsättning. Det är känt sedan tidigare att människors sociala, ekonomiska och kulturella levnadsvillkor ser olika ut. Vår övergripande studie visar att människors vardag skiljer sig mycket åt. Människor gör olika saker på sin fritid, de vistas i olika sammanhang och har skilda erfarenheter.

Vi har uppmärksammat att förhållanden som social position, kultur, och bostadsmiljö påverkar fritidens utseende och även sättet att närma sig vuxenlivet. Eftersom människans förhållningssätt till fritidsintresse är nära bunden med uppväxtvillkor och levnadsbetingelser, det vill säga deras sociala, ekonomiska och kulturella villkor, gör smaken för fritiden att dessa skillnader blir socialt synliga. Fritiden kommer i sin tur symboliskt att representera sociala positioner, kapitaltillgångar samt spegla identiteter. Fritidsarenor tillåter individen att prova

och lära känna nya identiteter samt att utforska olika kulturer. För att utveckla och förbättra integrationen mellan olika grupper genom fritidsverksamheter är det viktigt att i första hand beslutsfattare satsar på fritidsverksamheter där det finns kompetent personal tillhands.

Verksamheterna påverkas "uppifrån", därför är det viktigt att det finns resurser och medel för att dessa verksamheter ska kunna hålla igång. Om föreningar inte får hjälp som till exempel i form av kommunala bidrag kan man söka sponsorer. I vilket fall som helst är det viktigt med "kontakter". Hur mycket hjälp man får och i vilken omfattning kan bero vilka kontakter man har och vem man känner.

Landskrona visar sig vara ett delat samhälle, där invandrare och svenskar lever "åtskilda", både socialt, kulturellt och rent fysiskt. Idrotten erbjuder ofta mötesplatser och kan därför vara ett bra sätt att skapa integration. Men vi känner ett behov av att skapa ytterligare mötesplatser där svenskar och invandrare kan mötas på lika villkor. Personerna som medverkade i vår undersökning är helt övertygade om att föreningslivet kan vara nyckeln till bättre integration i samhället. Det har de dessutom bevisat genom att ge konkreta exempel från Landskronas föreningsliv. Men vad händer med de grupperna som befinner sig utanför föreningslivet? Vad har de för inställningar och attityder till omgivningen och till integrationen? Det här är intressanta problemområden som vi gärna hade velat titta närmare på i vårt framtida arbete.

Det visar sig vara givande med spontanidrott och därför bör man fortsätta satsa på dessa. Flexibel verksamhet som kan erbjuda flera olika aktiviteter är bra för att det drar många olika grupper. Dessa grupper bör själva ta sitt ansvar och vara mer öppna för nya möten och för nya kulturer. Det kan vara svårt att få ett perspektiv på framtiden och ta sig in på arbetsmarknaden om man håller sig inom sin grupp. Samspel människor emellan samt samarbete mellan verksamheter och organisationer är viktiga utbyten som gör att man tillsammans uppnår mycket och skapar en starkare omgivning. Att exempelvis skolorna samarbetar med fritidsverksamheterna och tvärtom kan innebära och tillföra mycket i ungdomars liv vad det gäller deras framtid samt deras engagemang på respektive område. Vi vill tillägga att det har varit intressant och givande att tränga in i dessa problemområden. Vi har lärt oss mycket, både om oss själva och om vår omgivning. Detta gör att vi i framtiden kommer att se oss själva men även andra med andra ögon.

KÄLLFÖRTECKNING

- Bauman, Zygmunt (1990) "Att tänka sociologiskt" Bokförlaget Korpen, Göteborg
- Berggren, Leif [red] (2000) "Fritidskulturer" Studentlitteratur, Lund
- Bourdieu, Pierre (1993) "Kultur sociologiska texter" Brutus Östlings Bokförlag, Stockholm
- Giddens, Anthony (1998) "Sociologi" Studentlitteratur, Lund
- Lindar, Per (1999) "Fritidsboken" Bonniersförlag, Stockholm
- Lundberg, P. (1991) "Utbildning och träning för interkulturell kommunikativ kompetens" Studentlitteratur, Lund
- Månson, Per [red](1998) "Moderna samhällsteorier" Bokförlaget Prisma, Stockholm
- Nilsson, Per (1998) "Skilda världar" AB C O Ekblad och Co, Västervik
- Regeringens proposition 1998/99:107
- Trost, Jan (1997) "Kvalitativa intervjuer" Studentlitteratur, Lund
- Ålund, Alexandra (1997) "Multikultiungdom" Studentlitteratur, Lund

Övriga källor

- Broschyr (2001) "Vi kan bättre" Landskrona kommun

"Idrottsligt utbyte mellan grupper av människor med olika bakgrund berikar vårt samhälle. Genom att idrotten är gränslös kan den via de lokala föreningarna underlätta för nyanlända och andra med utländsk bakgrund att integreras i det svenska samhället. Människor med olika etnisk och kulturell bakgrund kan med idrottsgemenskapen som utgångspunkt lära känna varandra samt respektera och förstå varandras värderingar. Idrottens språk är universellt"

(Regeringens proposition 1998/99:107.s.18)

Bilaga 1

Intervjuguide

- Bakgrund (ålder, familj, utbildning, tidigare erfarenheter, idrotts/motionsvanor)
- Anställning (arbetsuppgifter, uppdrag, samarbetspartner/verksamheter, mål)
- Fritidsverksamheterna i Landskrona (utbud, nackdelar, fördelar, förbättring)
- Organiserade idrotts- och friluftsverksamheterna i Landskrona (utbud, nackdelar, fördelar, förbättring)
- Engagemang inom idrotts- och friluftsverksamheterna (svenska/invandrare, fördelning, orsak)
- Integrationsmöjligheterna genom idrotts- och friluftverksamheterna
- Idrott och motion (dess betydelse, ökning av intresset)
- Framtidsplaner
- Andra synpunkter